

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

เรื่อง

การแต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑

ผู้สอน ครุณิสาชล รุ่งเนย

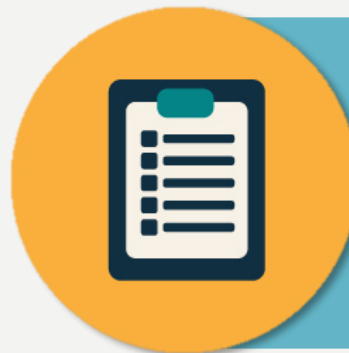
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี ๑๑

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
แต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑ ได้
๒. แต่งคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑ ได้

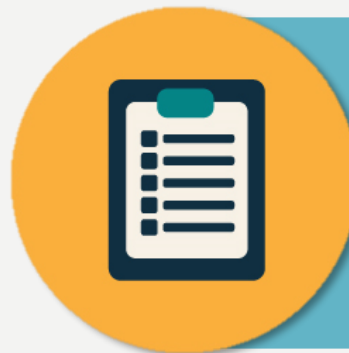

เฉลยใบงาน

เรื่อง ฉันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑

ตอนที่ ๑ จงเติมคำลงในช่องว่างต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. กาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๑ บท มี___บาท
๒. กาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๑ บาท มี_____วรรค
๓. กาพย์ยานี ๑๑ แบ่งออกเป็นวรรค___จำนวน___คำ และวรรค_____จำนวน___คำ
๔. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำที่___ของวรรคที่ ๒
๕. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่_____
๖. คำสัมผัสระหว่างบทนั้นให้คำสุดท้ายของวรรคที่_____ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่___ของบทถัดไป

เฉลยใบงาน

เรื่อง จันทลักษณ์กาพย์ยานี ๑๑

ตอนที่ ๒ จงโยงเส้นสัมผัสจันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทกาพย์ยานี ๑๑

○○○○○

○○○○○○○

○○○○○

○○○○○○○

○○○○○

○○○○○○○

○○○○○

○○○○○○○

นักเรียนอ่านออกเสียง เป็นทำนองเสนาะพร้อมกัน

มีสัมนั้แกงแก้วตา
ชายใดได้กลิ่นแกง
ย้าใหญ่ใส่สารพัด
รสดีด้วยน้ำปลา

หอมยี่หร่ารสร้อนแรง
แรงอยากให้ไฟฝนหา
วางจานจัดหลายเหลื้อตรา
ญี่ปุ่นล้ำย้ายวนใจ

ที่มา ภาพยั้เห่ชมเครื่องคาวหวาน: รัชกาลที่ ๒

นักเรียนอ่านออกเสียง
เป็นทำนองเสนาะพร้อมกัน

ไฟฟ้าอัดแสง
ปีกหางต่างสีแกม

หัวสุกแดงแดงเต็อยแนม
สีแต้มต่างอย่างวาดเขียน

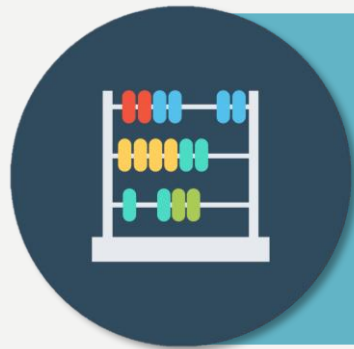

ที่มา ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง: เจ้าฟ้ากุ้ง

ศึกษาลักษณะคำประพันธ์

นักเรียนสังเกตความไพเราะของ
คำประพันธ์ที่ได้อ่าน
พร้อมทั้งช่วยกันพิจารณาความงาม
ทางภาษาที่ปรากฏในคำประพันธ์ข้างต้น

เกม “งูกินหาง”

ให้นักเรียนฝึกหัดการใช้คำคล้องจองโดยทำ

กิจกรรม “งูกินหาง”

ครูเป็นผู้กำหนดคำคล้องจอง ๒ พยางค์

แล้วให้นักเรียนทุกคนแต่งต่อกันตามลำดับ

ตัวอย่าง เต็นรำ ทำนา ปลาเผา เข้าทรง ลงโทษ

ทบทวนความรู้เดิม

นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับคำสัมผัส
จากใบความรู้

เรื่อง ฉันทลัษณ์กาพย์ยานี ๑๑

ศึกษาลักษณะคำประพันธ์

คำสัมผัสในคำประพันธ์

การแต่งคำประพันธ์จะมีลักษณะเฉพาะคือการส่งสัมผัส
ซึ่งมีการส่งสัมผัสแบ่งเป็น ๒ ชนิด ได้แก่

๑. สัมผัสใน

๒. สัมผัสนอก

ศึกษาลักษณะคำประพันธ์

สัมผัสใน เป็นสัมผัสที่ไม่บังคับเพียงแต่เป็นสัมผัสที่เพิ่มความไพเราะและแสดงถึงความสามารถของผู้แต่ง โดยแบ่งแยกสัมผัสในออกเป็น ๒ ชนิดคือ **สัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ**

สัมผัสนอก เป็นสัมผัสบังคับโดยแบ่งย่อยออกเป็นสัมผัสระหว่างวรรคและสัมผัสระหว่างบท โดย**สัมผัสนอกนั้นต้องเป็นสัมผัสสระเท่านั้น**

ศึกษาลักษณะคำประพันธ์

สัมผัสพยัญชนะ คือ คำสัมผัสในคำประพันธ์ที่อยู่ในวรรคเดียวกัน
ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน อาจเรียกว่า “สัมผัสอักษร”
ตัวอย่างเช่น

คำเข้าเฝ้าสีขอ
โลโกพาให้บ้ำใจ

อยู่บุรีไม่มีภัย
น้องแต่ไพร่ใส่ชื้อคา

ไพร่ฟ้าประชาชี
ว่าโง่เงาเต่าปูลลา

ศึกษาลักษณะคำประพันธ์

สัมผัสสระ คือคำสัมผัสในวรรค สัมผัสระหว่างวรรคหรือสัมผัสระหว่างบท
ที่มีเสียงสระเสียงเดียวกันและอยู่ในมาตราตัวสะกดเดียวกันด้วย ตัวอย่างเช่น

บ้าน <u>ช่องคลอง</u> เล็กใหญ่	บ้างตื่น <u>ไฟ</u> ตก <u>ใจ</u> โจน
ปลุก <u>เพื่อน</u> เตือน <u>ตะ</u> โกน	ลูกไล่ด <u>เผน</u> โดน <u>กัน</u> เอง
พิน <u>พา</u> ท <u>ย</u> ระ <u>นา</u> ด <u>ฮั</u> อง	ตะ <u>โพ</u> น <u>กล</u> อง <u>ร็</u> อง <u>เป็น</u> เพลง
ระ <u>ฆั</u> ง <u>ดั่ง</u> ว <u>ัง</u> เวง	โห <u>ง</u> ง <u>ห</u> ง <u>าง</u> <u>เห</u> ง <u>เก</u> ง <u>ก</u> าง <u>ดั่ง</u>

เลือกสรรคำประพันธ์

รู้จักกันไว้หนา
แล้วมาศึกษาคำไวพจน์

ช่วยกันแต่ง ช่วยกันคิด คำประพันธ์

“รักชาติศาสน์กษัตริย์”

.....

.....

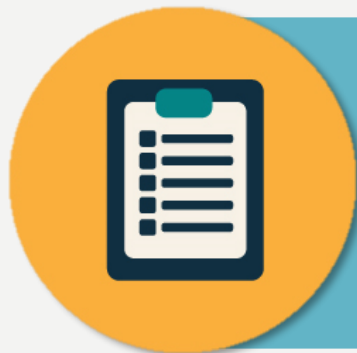
.....

.....

.....

.....

.....

ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์

ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์

ประเภทกาพย์ยานี ๑๑

จำนวน ๒ บท

นักเรียนร่วมกันสรุปความคิด
รวบยอดเกี่ยวกับ
การแต่งคำประพันธ์
ของ คำประพันธ์ประเภท
กาพย์ยานี ๑๑